



Avalon-Flash

Informatieblad van Speleoclub Avalon vzw – Jaargang 2 – Nr 17

Inhoud:

- **Fagnoules (Frank)**
- **Lembrée: 144 d-day (Dago)**
- **Fagnoules (Paul)**
- **Saribots: het einde / Mautin: het begin (Dago)**
- **Schetsen & topo's (Jos en Dago)**



De verschillende facetten van de Saribots

De Siphon Moche afbraakwerkzaamheden zijn begonnen.

17/5/2007 - Door Frank

Met z'n tweetjes naar Awagne. Voor Paul is zo'n vrijdagje grotten normaal, voor mij uitzonderlijk, maar de examenperiode heeft me daar een handje bij geholpen. Het te bereiken doel vandaag was ambitieus: Siphon Moche onder handen nemen zodat de sifon in de toekomst door gewoon te pompen redelijk veilig kan worden gepasseerd.

Veel fileleed in de heenrit: 2 uur en een kwartier rijden. Het eerste karwei dat ons tegemoet lachte, was het op z'n plaats krijgen van de stroomgroep. Met z'n tweeën blijft het toch een opgave. In de grot werd het al snel duidelijk dat er nog maar heel kort daarvoor een supercruet geweest moet zijn. De fors gestegen hoogtes van de modderspiegel op diverse plaatsen spraken voor zich. Eerst naar achter geteend om daar de zaak eens te bekijken. Een emmer, een bakje en tot overmaat van ramp ook het zeiltje dat de week voordien nog voor de afdamming van het water had gezorgd, waren allemaal vakkundig meegesleurd door de fameuze crue. Vervelend, want als we met de kleine restjes zeil die er nog lagen niet in staat waren om het rivierwater gedurende een klein kwartier af te dammen, dan zou het onmogelijk zijn om de grote darm door de sifon te halen, de darm die nodig was om het grootste deel van het water te kanaliseren. Klootvis dus. Dan maar eerst een testafdamming gemaakt met die restjes zeil. Gedurende een klein kwartier het water tegengehouden, ondertussen met 2 pompen het resterende water weggeslurpt, en dan (enkel Paul!) tot de conclusie gekomen dat het het riskeren waard was.

Nog eerst effe alles overlopen: waar ligt de GSM? Wie eerst bellen: secours of Annette? (Annette natuurlijk) Geen noodrantsoen eten en drinken meenemen? Mij leek het roekeloos, maar Paul was er natuurlijk vorige week al geweest, en een haan kraait tenslotte het hardste op zijn eigen mesthoop. Bon, Paul weg, ik hoor alleen het pompgeslurp. De zware darm werd zachtjes verder getrokken (dus Paul zat al in de voute mouillante achter de sifon), en na zo'n 3 minuten hoorde ik hem terug. Redelijk ontdaan. Precies een frontsoldaat die 3 weken in de drek in de loopgraven had moeten doorbrengen. Paul: "Hier ben ik te oud voor geworden".

De mythe van de onsterfelijke PDB kreeg hier plots een serieuze klap. Wat was er fout gelopen? De combinatie van de omstandigheden: weinig ruimte om te ademen, het onhandige gesleurd met die zware darm, het tegenkomen van vervelende obstakels (het door de crue meegesleurd zeil) en tenslotte de ongerustheid (voor mij: schrik) dat er iets fout zou lopen met ons geïmproviseerd dammetje. Maar het hoofdobjectief was bereikt: de grote darm was door de sifon gehaald.

Nu begon het meer veilige gedeelte van de dag. Het water bovenaan de waterval moest worden opgevangen in een buis, een buis die op haar beurt moest worden aangesloten op de sifondarm van hierboven. Maar

die plastic buis, zo'n 15 meter lang, lag in galerie Perdolan, en die moesten we dus eerst gaan halen. Geen lachertje, in onze neopreen, met veel CO2 in de lucht, maar vooral de erg zware (dwz modderige) en onhandig te manoeuvreren buis tot aan de waterval krijgen was niet van de poes. Paul dan naar boven aan de waterval, van waar hij een touwtje laat zakken waaraan ik beneden onze plasticdarm vastmaak, en na een kwartier bricolage boven is de kanalisatie een feit. Nu alleen nog de plastic buis aan de sifondarm vastmaken ... en dat lukt aardig.

Hoofdstuk 3 van de werkzaamheden: het opnieuw leegmaken van de sifon om gaatjes te boren. Ook dat verloopt heel vlot, en ik krijg ondertussen zelfs de kans om achter de sifon te gaan loeren. Ja, impressionant gewoon. De goesting om verder te geraken wordt er alleen maar groter op. Boorgaatjes gevuld en met die vullingen gedaan wat we daar moesten mee doen... Daarna nog één en ander opgeruimd, en dan op weg naar buiten. Die CO2 speelt me echt wel parten, een mens ademt gewoon dubbel zo snel. Maar na de grote ex-sifon is er opnieuw genoeg frisse lucht. Na zeven en een half uur serieus travakken staan we terug buiten, inpakken en weggevoerd (via het bekende cafe In Pur-



Siphon Moche : Amont kant

node waar een stevige portie kaas en een nog steviger Trappist van deze dag een feestdag maakten).

Lembrée

D-day voor n° 144 – door Dago

Met zijn vijven vandaag: Paul, Rudi, Peter C, Peter VdB en mezelf naar de Lembrée vallei. Weeral zullen er misschien al enkele beginnen denken.

Op de heenweg hopen we op niet teveel water zodat we aan nr 144 kunnen werken. Maar onze vrees is ongegrond want er loopt geen druppel water tot perte 144. En mits het openen van de dam aan nr 148 heeft de bovengrondse Lembrée zijn eindpunt aan nr 148.

Met volle moed dalen we dus af en al snel zijn we met de Hilti gaatjes aan het boren. 't Gaat vandaag zeer vlot, iemand boort de gaten en iemand anders prepa-

reert de rest. Tussen de plops heen moest er steeds heel wat puin verzet worden en zijn we alle 5 nodig. Een bakje trekken gaat onmogelijk omdat we echt een U bocht aan het maken zijn en ook een 2-tal meter zijn gezakt. Dit heeft tot gevolg dat er op elke hoek iemand moet zitten om alles door te geven. Op het einde van de dag waren we zelfs met een man te kort en werd alle puin eerst eventjes gestockeerd in het eerste zaaltje.



In nr 148 doet moeder natuur goed haar werk !

Al dit gesleur had natuurlijk wel tot gevolg dat we goed opschoten en tegen halfweg de namiddag kunnen we eindelijk allemaal door een rechts meanderke naar beneden. Rudi was daar 's morgens wel al door geraakt. Maar toen was het enkel groot genoeg voor de Rudi. Rudi was ook rechtdoor er al door geraakt en was in een laag zaaltje terecht gekomen maar ook om daar in te geraken moest er voor de anderen gegraven worden.

Maar soit Paul was uiteindelijk dus ook naar beneden geraakt in het meanderke en vond daar een klein gaatje boven aan putje. Dit gaatje werd snel groter gemaakt want al de klei viel gewoon langs de andere kant in een grotere put. En dan konden we weer verder. En toen ging het eventjes zeer vlot. We dalen weer enkele meters en komen in een grotere galerij terecht van zowat 1 m breed en 1m50 hoog. Van alle kanten komen er watervoerende gangetjes toe. We zitten duidelijk op een horizontaal niveau waar zowat alles samen komt. We zitten echter nog niet op de waterzone want alles blijft proper gespoeld en de klei die we vinden zijn oude afzettingen.

Alle mogelijkheden worden bekeken en Paul kruipt in een gangske dat wat later, langs onder, uitkomt aan een putje. Dit blijkt hetzelfde putje te zijn dat Rudi 's morgens had gevonden in het kleine zaaltje. Dus hier vormen we een circuitje. Rudi is ondertussen over een blok gekropen en wringt zich doorheen een nijldige (Rudi-only) driehoekige étroiture. Daarachter geraakt hij nog 3 meter verder maar moet dan stoppen op een volgende étroiture. Die echter zeer kort lijkt en daarachter lijkt het terug breder te worden, in de hoogte kon Rudi het echter niet bekijken.

Dus alle 5 zijn we blij met het resultaat. Vandaag zo'n 15 meter erbij en wat meer is we komen echt wel in iets ruimere gangen terecht. Er is trouwens een stevige courant d'air die ons tegemoet komt dus dat zit wel snor. Volgende keer kan er terug met een kleinere équipe gewerkt worden.

Terug buiten staat Marc (de eigenaar) ons op te wachten en zijn ogen begonnen al te fonkelen toen we hem vertelden dat we goed waren gevorderd. Ik ben eens benieuwd hoe lang hij zich gaat kunnen beheersen om er in te kruipen. Om de dag af te ronden halen we nog snel alle gestockeerde puin uit het eerste zaaltje en Paul en Peter VdB gaan nog wat metselen aan nr 147 zodat we ook daar de volgende keer verder kunnen werken.

Ook het vermelden waard is dat nr 148 heel goed is aan het uitspoelen. Zo goed zelfs dat grote blokken dreigen te kantelen in de perte. Maar er werd ook 1 grote blok naar voor getrokken en daarachter zien we het water naar beneden verdwijnen. Je kan nu al zo'n 3 meter in de perte vorderen.

De dag sluiten we traditiegetrouw af op een terrasje in Ferrières.

Fagnoules

Fagnoules: langzaam gaat ook (Paul)

Zondag 24 juni 2007. Voor de tweede keer naar de Fagnoules om aan de Siphon Moche te werken. Vorige week was daar al door het duo Frank-Paul een zware lap op gegeven en de hoop was dat alles in een tweetal sessies uit de voeten zou zijn.

Dus het trip Rudi-Paul-Raf (herrezen uit de doden, of beter uit één of andere sifon) trok dan ook optimistisch naar achter. De captage van de waterval functioneerde nog steeds prima. Vooraleer de zone te betreden waar we vorige week gewerkt hadden, deden we eerst een meting van het CO-gehalte van de lucht met de Draegerpomp. Totaal negatief, de kust was veilig.

Aan de sifon gekomen, volgde de ontuchtering. Onze plop echt niet veel gedaan!

Shit, shit shit! En wij die dachten hier een paar uur puin te kunnen ruimen. Het was duidelijk dat de desobstructie van de sifon wat langzamer zou verlopen dan aanvankelijk gehoopt.

Enfin, leegpompen maar. Dat bleek een makkie, aangezien de rivier er doorheen gekanaliseerd is in een grote buis, en de hele sifon slechts een paar kubieke meters water inhoudt. Eens de sifon leeg, gingen Raf en Rudi een kijkje nemen in de mooie galerij erachter. Intussen bekeek ik hoe we het ditmaal beter konden doen. De Hitachi werd erbij gehaald en Raf en Rudi kweten zich van het toch wel lastige karwei om de gaten te herboren. Precisiewerk, en lastig omdat je hier in een ontzettend modderige blubberzaak aan het werk bent, vlak boven het water en je de 220V machine best niet in het water sopt. Anders ga je Claude François

achterna.



De achterkant van Siphon Moche in de mist ☺

Intussen was ik, niet zonder moeite, aan het werk gegaan voorbij de sifon. De sifon eindigt immers in een spectaculair watervalletje van zowat 2 m hoog. Indien we de rand ervan over zowat een meter lengte konden verlagen (20 à 30 cm volstaat), dan zou het waterniveau in de sifon evengoed meezakken. Maar eerst moesten de buizen en pompdarmen zoveel mogelijk opzij worden gelegd en dat betekende een kwartier zwaar gesleur (die dingen zitten vol water en wegen als lood). Eens de buizen uit de weg, boorde ik met de Hilti (op accu) een 5-tal gaten van 8 mm diameter in de vloer.

Het idee om met de 220V Hitachi hier te komen boren, had ik vorige week al uit mijn hoofd gezet. De passage door de sifon is al ultramodderig en nat, en op de plek waar je moet boren dondert een watervalletje omlaag.

Het was zo al moeilijk genoeg om de Hilti droog te houden, de gaten te vullen en alles in gereedheid te brengen.

Tegen dat ik hiermee gedaan had, waren Raf en Rudi ook klaar met hun werk.

Dan een grote opruim, want we pakten ineens wat overtollige spullen mee die in de buurt van de waterval lagen, zodat we met 4 volle kits eindigden. Op het allerlaatste moment werd de pomp weggehaald, en dan hop contact en daverde de grot even op haar grondvesten. Hopelijk was het dak er deze keer nu wel af!

Het was nog vroeg (14u30) en we hielden ons nog bezig met een paar karweitjes. Ik had een extra zeil meegebracht om de erosie van de bedding voor de

Siphon Exterminé tegen te gaan, en we waren toch gauw een half uur bezig eer dat naar wens op zijn plek was aangebracht en vastgelegd. Vervolgens gingen we een beetje voorbij de dam een dikke buis oppikken (een 20 m lange 150 mm darm) die we geheel stroomafwaarts brachten, tot iets voor de waterval. Trekken en sleuren, wat wegen die krenge toch veel!

De bedoeling hiervan is: wanneer de duikers komen, op 15 juli, wil ik hen vragen ineens deze dikke buis + één pompdarm door de sifon (S6) te halen die op de Siphon Moche volgt. Met wat geluk kunnen we diezelfde dag nog die sifon ook leegpompen en dan zouden



Het watervalletje achter de Siphon Moche.

we dus exact even ver in de grot zitten als de duikers... als dat geen succes zou zijn! Uiteraard moet tegen dan de Siphon Moche vlotter passeerbaar zijn en moet het puin daar zijn geruimd. Dus we zullen er voor de duikers komen nog een dagje werk hebben... waarschijnlijk zal dat daags voordien, de 14/7 moeten gebeuren.

Het zou ook wel interessant zijn om de provisoire captage bovenaan de waterval te verbeteren. Deze is niet echt waterdicht, noch crue-bestendig.

Buiten rond 16u, het zonnetje scheen en terwijl Vlaanderen blijkbaar de ganse dag in de druifregen had gezeten, konden wij buiten op een terrasje de dag afronden met een Rochefort.

's Avonds volgde ten huizen De Bie een grote opruim (4 kitzakken modderige spullen schoon te maken) en werd vastgesteld dat de Li-ion accu van de Hilti geen kik meer gaf. Hij zag er niet nat uit, maar er moet vast en zeker, ondanks alle voorzorgen, wat vocht zijn ingedrongen. Deze dingen zijn echt wel ultragevoelig voor vocht!

Een nachtje drogen bracht jammer genoeg geen soelaas: alle knipperende ledjes ten spijt, vertikt de accu het om te laden. Al die elektronica is zeker geen vooruitgang...

Hilti verving de accu binnen de 2 dagen, zonder gepruttel en onder garantie. Oef!

Saribots / Mautin

1/7/2007: Einde & Begin – Door dago

Regen en zwaar onweer werd er door de meteo voorspeld: niet echt het geschikte weer om 7 meter onder een rivierbedding te gaan werken. Dus werd het idee om naar de Lembrée te gaan omgezet in een tripje richting Sinsin/Nettine. We waren met 3: Jos, Peter VdB en ikke.

Eerst naar de Saribots waar ik wat foto's heb gemaakt voor een eventuele publicatie. Ondertussen zijn Jos en Peter dan beginnen graven in het geventileerde gangetje achteraan. Dit ging vlot, maar na een uur of twee zagen we toch wel in dat we niet echt iets gingen vinden. Er valt nog wel te graven maar of het iets wordt is zeer twijfelachtig. Ook hebben we het dalend meanderke nog eens goed bekeken en een paar stenen achter het eerste bochtje gegooid. Die vielen toch wel enkele meters naar beneden, maar er is hier geen tocht dus de kans is klein dat er hier een vervolg is. De Bosch bleef dan ook werkloos in de zak.

We kramen op en zijn rond de middag terug aan de auto. We eten wat en rijden daarna naar de "resurgentie de Nettine". Peter had die nog niet gezien en was danig onder de indruk van deze toch wel prachtige resurgentie. Als het een droge herfst wordt, zou ik hier toch eens een pomppoging willen proberen. We snollen de helling erboven snel af maar dat zullen we bij stevig vriesweer eens over moeten doen.

Soit, verder richting Mautin dan maar. 't Was onze bedoeling om eens te gaan zien hoe we de stutwerken hier gingen aanpakken. Peter staat wat verbaasd te kijken naar het toch wel kleine gat en als Jos en ik dan aanstalten maken om een ketting te vormen om het materiaal naar binnen te brengen zien we een blik van ongeloof in Peter zijn ogen. Maar wat Peter niet weet is dat 2 meter van de ingang er reeds een zaaltje is waarin we alledrie zonder probleem in kunnen, inclusief het materiaal.

Ik haal de wierrook boven want we voelen wel tocht maar weten niet direct vanwaar hij komt. Ik vermoed dat de tocht van onder een instabiele zone komt waar je tussen de blokken en een rot plafond een stuk verder kan zien. En ja hoor: hier komt duidelijke tocht van beneden. Hier aan werken is echter gekkenwerk. Ik kruip nog wat verder en terug naar rechts. Hier lig je wel uit de "danger zone" want een solide rotswand en stevig plafond beschermt je tegen eventueel vallend puin.

En dan voel ik plots een frisse wind in mijn gezicht. Dedju die komt niet van links maar van waar dan wel ?

Ik schuif nog wat verder en zie dan een zwart gat naar beneden, nog wat verder en ik zie in een vervolg. De wierrook erbij en ja hoor, hier blaast de tocht nog een stuk harder dan links. Jos en Peter willen het natuurlijk ook eens bekijken en daarna beginnen we er maar aan, we liggen hier nu toch. Zeer voorzichtig graven we de doorgang door en vermijden zoveel mogelijk de linkse kant. Met het puin dat we ruimen, proberen we zo goed mogelijk het meest onstabiele stuk van het plafond te stutten. Het effect is echter eerder psychologisch !!



Het plafond van de galerij in de Saribots

En dan is het zover, het gat is groot genoeg. Peter laat zich erdoor schuiven en komt in klein zaaltje terecht. Groot genoeg voor drie man dus in "no time" zitten we daar alle drie. De doorgang is van beneden uit gezien stabiel genoeg en we moeten ons dus voor de terugkeer geen zorgen maken. Ook het plafond van het zaaltje is solide, hier zitten we goed. Het vervolg is een doorgang onder een blok maar dit levert geen probleem.

We komen in een lage gang van zo'n 5 meter lang. Helemaal achteraan, 't is ondertussen nog amper 40cm hoog maar wel breed genoeg, komt de tocht uit verschillende spleten naar omhoog. We beginnen op de plek met de meeste tocht wat te graven en krijgen zicht op een klein gaatje zo'n meter dieper, met daarachter een zwart gaatje.

We vinden dat het wel welletjes is voor vandaag, ook omdat we geen geschikte bak bij hebben zodat we niet performant kunnen graven, en dus blazen we de aftocht. Nu we alle passages al wat beter kennen, lijkt het ook allemaal al wat stabiel.



De eerste passage wordt doorgegraven

Jos kruipt als eerste naar buiten en staat plots tussen de "jonge hindes". Blijkbaar was ondertussen een scouts-groep van jonge meisjes op het idee gekomen om in het bos kampen te komen bouwen. Jos en ik hebben ze dan maar duidelijk gemaakt dat ze niet in dat gat mogen kruipen.

Enfin de Mautin blijft ons verbazen, zonder 1 ploep te moeten doen zitten we zo'n 15m ver in een toch wel ruim grotje met perspectieven en dit allemaal op 2 korte werksessies. Qua rotsstructuur is het ook een speciaal geval, het laatste deel lijkt in een soort van conglomeraat gevormd te zijn en niet alles is door het water uitgesleten, we vermoeden dan ook dat een deel tectonisch gevormd is. Enfin weeral stof tot nadenken... en op naar de volgende première daar.

Ciney, die ons trouwens veel moeite kostte, en zetten daarna koers richting Antwerpen.



Première doen, het blijft een apart gevoel.

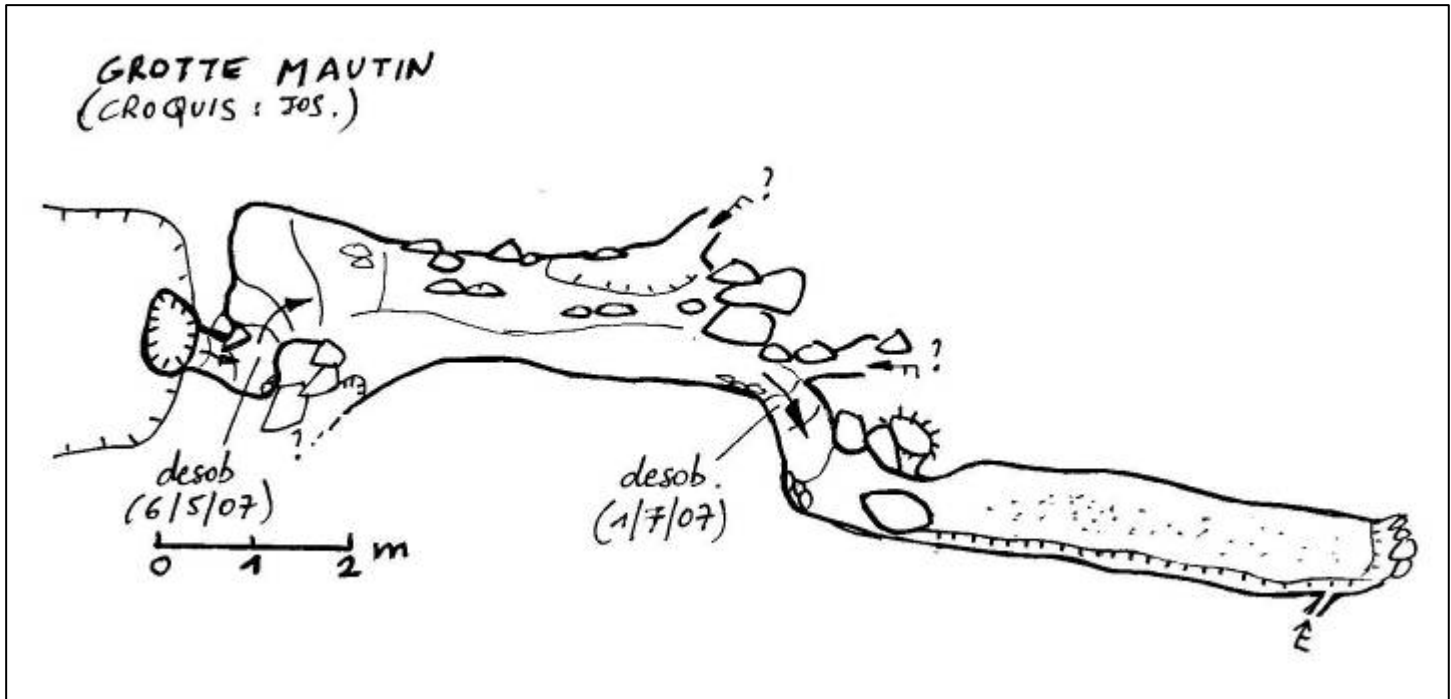


De 2^e maagdelijke passage

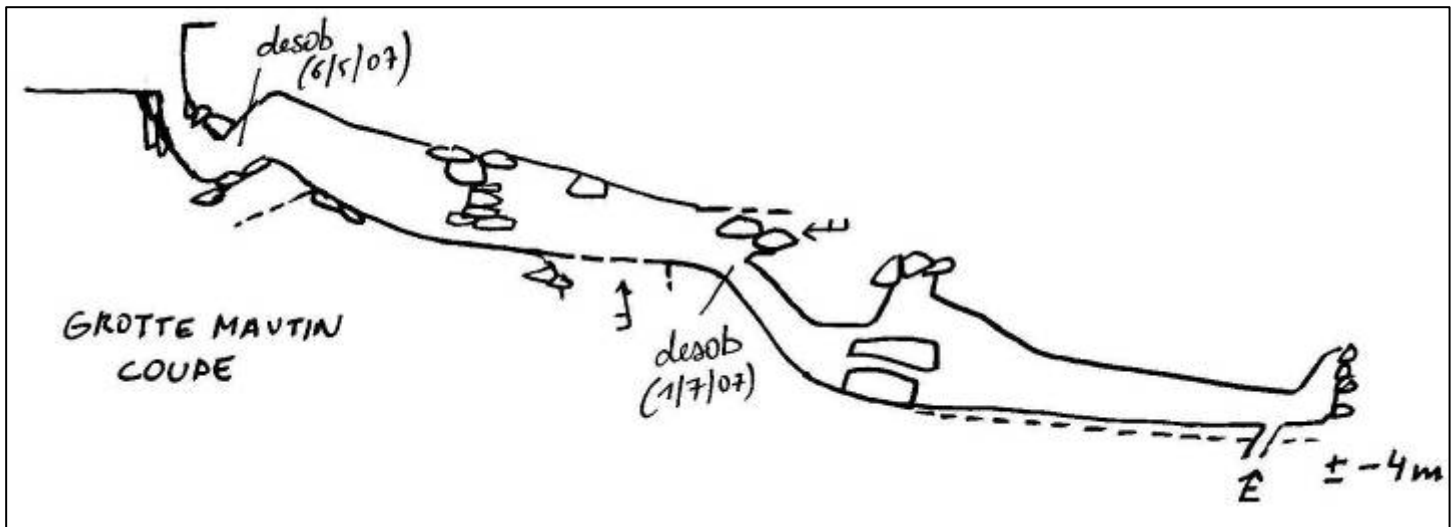
Het dieptepotentieel is zo'n 30 meter en dan zit je op het niveau van de beek aan Trou du Louve dus we kunnen nog een heel deel zakken. Momenteel zitten we op -4 schat ik. Daarbij is er in de grot échte tocht, die duidelijk gevolgd kan worden en ons de weg wijst.

We vieren onze première in Ciney met een (vloeibare)

Plan schets van de Grotte Mautin situatie 1/7/2007 door Jos.



Coupe schets van de Grotte Mautin situatie 1/7/2007 door Jos.



De topo van de Saribots. Dit was mijn eerste topo'tje dat ik zelf heb gemaakt en ik vind het best geslaagd.

